

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855

ध्रुवा वा अथ अनुष्ठुभेया दिक् CAT. Br. 13, 2, 2, 19. 11, 3, 9, 7. अनुष्ठुब्ध च गान्ध्याविष (प्रगायः) अनुष्ठुभः स्मृतः RV. Prāt. 18, 3, 11.

अनुसाम्य, अनुसाम्य und अनुसाम्य adj. von अनुसाम्य, अनुसाम्य und अनुसाम्य गणा परिमुखादि zu P. 4, 3, 58, Vārtt.

अनुसुक्तं m. = अनुसुमधीते वेद वा P. 4, 2, 60, Vārtt. 7.

अनुसुय adj. von Anusujā herkommend RAGH. 14, 14.

अनुसुतिनेर्ये (v. l.) und अनुसुष्टिनेर्ये (Vop. 7, 7) patronn. von अनुसुति und अनुसुष्टि गणा कल्याण्यादि zu P. 4, 1, 126.

अनुसृति patron. von अनुसृत् गणा वाह्यादि zu P. 4, 1, 96. गणा तैल्वर्यादि zu 2, 4, 61. गणा अनुसृत्कादि zu 7, 3, 20.

अनुसूक्तं RV. 5, 53, 9: अनुसूक्तयो वपुषे नार्चतः; viell. adv. 2. आ + अनु-कम् zum Ueberfluss.

अनुप (von अनुप) adj. गणा कच्छादि zu P. 4, 2, 133. feucht, wässerig, sumpfig: देशः Suçr. 1, 130, 10. अनेकेदोषमानूपे वार्याभिव्यन्दि गर्हितम् 173, 21. m. Wasserthier, Sumpftier 204, 9. 2, 96, 17. 131, 12.

अनुपक (wie eben) adj. in sumpfiger Gegend lebend, stattfindend गणा कच्छादि zu P. 4, 2, 134.

अनूप्य (von अनुप) n. Schuldlosigkeit: अनूप्ये कर्मणा गच्छेत् M. 9, 229. तथानूप्यमवाप्तुते MBh. 3, 1242. यत्नं वदयति — तत्करिष्याम्यहं सर्वं गतानूप्येन (= अनूप्यगतेन) चेतसा R. 6, 89, 22. mit dem gen. der Person oder des Gegenstandes, gegen die keine Schuld besteht: महर्षिपितृदेवानो गत्वानूप्ये M. 4, 257. कृतं भर्तृस्त्वयानूप्यम् Śiv. 3, 19. अनूप्यमाप्नोति नरः परस्वात्मन एव च MBh. 3, 1238. पितुरानूप्यमास्त्रितम् (त्वाम्) R. 1, 76, 2. तेषामानूप्यमगच्छ 3, 27, 13. रामस्य हि तथानूप्ये गतस्त्वम् 37, 16. RAGH. 9, 65. पाकृत. 71, 4. Für अनूप्यता R. 2, 24, 32. 94, 17 ist wohl अनूप्यता zu lesen.

अनृते (von अनृत) adj. der Unwahrheit ergeben गणा कृत्रादि zu P. 4, 4, 62. viell. N. pr. eines Volksstammes गणा राजन्यादि zu 4, 2, 53. — Vgl. अनर्त.

अनृतक adj. von Anrta bewohnt (Gegend) गणा राजन्यादि zu P. 4, 2, 53.

अनृशंसं (von अनृशंस) n. Milde गणा पुवादि zu P. 5, 1, 130. — Vgl. अनृशंस्य.

अनृशंसि (wie eben) गणा गृहादि zu P. 4, 2, 138. Davon अनृशंसिीय adj. ebend.

अनृशंस्य (wie eben) n. Milde, Gutmüthigkeit, Barmherzigkeit M. 1, 101. 3, 54. अनृशंस्यं प्रयोक्तव्यं 112. 8, 411. 9, 163. N. (Bopp) 17, 43. MBh. 3, 1116. 13989. R. 2, 33, 12. 4, 35, 2. 5, 19, 17. 36, 49. 90, 1. adj. (!): अनृशंस्या हि मे मतिः MBh. 17, 79.

अनृतरु (von नी mit आ) nom. ag. Bringer RV. 9, 108, 13.

अनृत्य (wie eben) adj. herbeizubringen, herbeizuführen P. 3, 1, 127, Sch. व्यैकैकः क्रमादिकैकतो गृह्णात् । पुमान्प्रत्यक्षमानेयः Vid. 197.

अनृपुण n. nom. abstr. von 3. अ + निपुण, = अनृपुण P. 7, 3, 30.

अनृष्यर्ष्य n. nom. abstr. von अनृष्यर्ष, = अनृष्यर्ष्य P. 7, 3, 30. गणा ब्राह्मणादि zu 5, 1, 124.

अनृत्य partic. von 2. अन् (s. d.).

अनृत्यम् (von 2. आ + अन्) adv. bis zum Ende, vollständig, von Kopf bis zu Fuss: तस्मादप्ये पुरुष आनृतं संतृषः CAT. Br. 3, 3, 3. 7. आनृतमग्निष्ठा-

मनात् 7, 1, 13. तस्मादप्यमात्तमात्मा रसनानुपत्तः 7, 3, 1, 3. 10, 3, 4, 15. TS. 6, 3, 4, 3. Vgl. dagegen TS. 6, 2, 10, 5: आनृतमन्वर्वं स्रावयत्यहमिव यज्ञमानं तेजसानृति, wo आ अन्तम् nicht componirt ist.

अनृतरम्य (von अनृतरम्, s. u. अनृतर 1, b, am Ende) n. die nächste Verwandtschaft (von Lauten) P. 1, 1, 9, Sch.

अनृतरगारिकं adj. von अनृतरगार P. 4, 4, 47, Sch.

अनृतरिन्तं und अनृतरिन्त (von अनृतरिन्त) adj. zur Luft gehörig, aus der Luft stammend VS. 24, 10, 34. TS. 5, 3, 20, 1. दिव्यंशैवात्तरिन्तंश्च पार्थिवंश्च (उत्पातान्) MBh. 2, 1636. स्वस्ति ते ऽस्वात्तरिन्तेभ्यः पार्थिवेभ्यः पुनः पुनः । सर्वेभ्यश्चैव देवेभ्यः R. 2, 23, 20. पानीयमात्तरिन्तम् Suçr. 1, 169, 9. तत्रात्तरिन्तं चतुर्विधम् तद्यथा धारं कारं तेषां कारं कैममिति 20. 171, 5. Regenwasser 186, 6. Nach DVIRŪPAK. im ÇKDR. = अनृतरिन्त.

अनृतरिपिक adj. von अनृतरिप गणा धूमादि zu P. 4, 2, 127.

अनृतरिकिक (von अनृतर + गेह) adj. im Innern des Hauses befindlich P. 4, 3, 60, Sch.

अनृतर्य (von अनृतर) n. nahe Verwandtschaft (von Lauten) Kāç. zu P. 1, 1, 50. 8, 2, 6, Sch.

अनृतरिषिक (von अनृतर + वेष्मन्) adj. im Innern des Hauses befindlich P. 4, 3, 60, Sch. — Vgl. अन्तं.

अनृतरिका f. = अन्तरिका (s. अन्तरिका 2, a) DVIRŪPAK. im ÇKDR.

अनृतर्य (von अनृतर) m. Endiger, personif. als Bhauvana VS. 9, 20, 18, 28. TS. 4, 7, 11, 2.

अनृतर्येन patron. von अनृतर्य ebend.

अनृतर्यं n. Eingeweide, sg. und pl.: अन्तर्या प्रुनं आन्तर्याणि पेचे RV. 4, 18, 13. 10, 163, 3. AV. 1, 3, 6. 9, 7, 16. या गुदा अनुमर्षेयान्तर्याणि मोक्षयति च 8, 17. यदाहं याञ्च ते गुदाः 10, 9, 16. 10, 21. 11, 3, 10. VS. 19, 86. 23, 7. CAT. Br. 12, 9, 1, 3. — Vgl. अन्त.

अनृतरिक (von अनृतर oder अन्त) adj. in den Eingeweiden befindlich ÇKDR.

अनृतर्यं m. N. einer verachteten Menschenklasse VS. 30, 16. Nach MAHIBH. so v. a. वन्धनकर्तार.

अनृतरिक (von अनृतरिक्य, अनृतरिक्यविधि Verz. d. B. H. 136 (128).

अनृतरिक (wie eben) n. das Schwingen, Schaukeln KAURAP. 12. दोरा-न्दोलनेन PRAB. 40, 6, v. l. — Vgl. अनृतरिक.

अनृतरिक्य, अनृतरिक्यति = अनृतरिक्य KAVIKALPADR. im ÇKDR.

अनृतरिक (von अन्धम् Speise) m. Koch AK. 2, 9, 28.

अनृतर्य (von अन्ध) n. Blindheit Suçr. 1, 43, 19. 351, 2. 2, 303, 21. BALAB. 3.

अनृतर्य m. pl. = अन्ध MBh. 3, 12839. WEBER, Lit. 91. Ind. St. 1, 76, 77. 2, 79.

अनृतर्यं adj. = अन्तं लब्धा im Besitz von Speise P. 4, 4, 85.

अनृतर्येन patron. von अनृतर्य गणा प्रुधादि zu P. 4, 1, 123. Name eines Grammatikers ROTH, Nir. XLVI, N. 1. XLVIII.

अनृतर्याद्य n. nom. abstr. von अनृतर्याद्य गणा ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124.

अनृतर्यिक (von अनृतर्य) adj. aus guter Familie stammend TRIK. 3, 1, 23.

अनृतर्यिक (von अनृतर्यम्) adj. f. ई täglich: पत्तिं चान्वारिक्याम् M. 3, 67.